

STOF TOT NADENKEN: DE VISIE VAN HOGLERAAR TOEKOMSTONDERZOEK WIM DE RIDDER OP INNOVATIE IN DE ENERGIESECTOR. OPRECHT EN ONGECENSUREERD.

EUFORIE IN DE ELEKTRICITEITSMARKT

WIM DE RIDDER

Wim de Ridder is hoogleraar Toekomstonderzoek aan Universiteit Twente en directeur van Futures Studies & Management Consultancy B.V. Hij publiceert veelvuldig over strategische vraagstukken voor overheid en bedrijfsleven. Zijn laatste boek verscheen in 2012: De strategische revolutie, nieuwe leiders nemen de macht over. Als columnist van Net NL heeft De Ridder redactionele vrijheid: zijn standpunt en die van Netbeheer Nederland stemmen niet per definitie overeen. Wim de Ridder is te volgen en te bereiken via Twitter: @WimdeRidder1

De elektriciteitsmarkt van nu lijkt sterk op de computermarkt in de jaren '70 van de vorige eeuw. De meest tot de verbeelding sprekende ondernemingen van die tijd, Control Data, DEC en Honeywell, produceerden met veel financieel gewin grote systemen. In de loop van de jaren '70 werden de personal computers professioneler. Nieuwe bedrijven gingen de massamarkt bedienen. Microsoft verdiende een fortuin aan de besturingssystemen en Google commercialiseerde het internet. De ICT markt had een metamorfose ondergaan. En Control Data, DEC en Honeywell hielden op te bestaan.

In de elektriciteitsmarkt van vandaag is de micro-stroomopwekking in opkomst. Niet alleen is de tijd van de dure, inefficiënte zonnepanelen bijna voorbij, ook het einde van het terugleveren van de zelf geproduceerde stroom aan elektriciteitsmaatschappijen is in zicht. Zelf opwekken wordt gekoppeld aan het zelf verbruiken van elektriciteit, desnoods samen met de burens. Deze markt is inmiddels een hype geworden. De belangrijkste bottleneck: de prijs van accu's om zonne- en windenergie tijdelijk op te slaan. McKinsey berekende in mei 2013 dat de prijs van een Lithium-ion batterij sinds 2009 met 40% is gedaald. Aan deze prijsdaling is nog geen einde gekomen.

Het Amerikaanse zakenblad Fortune heeft Elon Musk gekozen tot zakenman van het jaar 2013. Musk is niet alleen oprichter van Tesla Motors, maar ook van SolarCity. Deze laatste onderneming is een grote speler op het gebied van zonne-energiesystemen in woningen en kantoren. Elon Musk heeft haast. Hij zocht partners en vond deze onder andere in het Japanse bedrijf Panasonic, dat eveneens Home Energy Systems op de markt brengt.

Naar verluidt draagt Panasonic \$ 1 miljard bij aan de investering van Tesla in de grootste accufabriek ter wereld, die de accuprijs binnen vier jaar met 50% moet terugbrengen. Het is duidelijk dat de strategie van Musk op twee pijlers rust. Energie uitwisselen met je burens is een massamarkt als je burens, net als jij, over goedkope, sterke batterijen beschikken.

'Het einde is in zicht van het terugleveren van zelf geproduceerde stroom aan elektriciteitsmaatschappijen'

De elektrische auto is een massaproduct als de accu's goedkoper en krachtiger worden. Elon Musk heeft zijn koers bepaald. Een bekende uitspraak van hem is: 'We will not stop until every car on the road is electric'. De beurskoers van Tesla Motors, een onderneming die nog niet winstgevend is geweest, is het afgelopen jaar met 600% gestegen. De marktwaarde bedraagt nu \$ 31 miljard, meer dan de helft van de marktwaarde van 's-werelds grootste autoproducent General Motors.

Een duidelijker signaal dat de opkomst van microsystemen in de elektriciteitsmarkt levensgevaarlijk is voor het voortbestaan van de grootproducenten van elektriciteit, kan niet worden afgegeven. Inmiddels werken netbeheerders samen met diverse partijen aan het Actieplan Duurzame Energievoorziening in 2030. In 2020 zal duidelijk zijn of nieuwe marktpartijen in 2030 het energiesysteem zullen domineren. In dat geval komt het Actieplan er heel anders uit te zien.